

ایران در دوران معاصر

نهضت ایرانی سندباد در برابر عباسیان

نویسنده: شمشاد امیری خراسانی

انتشار: ۳ خرداد ۱۳۹۲ / ۲۰ دقیقه مطالعه

چکیده مقاله

نهضت سندباد در برابر عباسیان واژه‌ی «سندباد» که به گونه‌ی «سنباد» هم نوشته می‌شود. در زبان پهلوی به معنی نیروی اندیشه است. «سندباد» همچنین به معنی بادی است که از سوی رود سند بوزد. واژه‌ی مجوس از سوی تازیان به افرادی گفته می‌شود که پیروی دین‌های ایرانی پیش از اسلام بودند. گمان می‌رود «سندباد» از پیروان مزدک بوده است. «سندباد مجوس» پس از کشته شدن ابومسلم خراسانی در نیشابور و ری به خونخواهی ابومسلم در برابر خلیفه عباسی منصور به پا خواست. پس از سرگونی دستگاه خلافت اموی به دست ابومسلم و برقراری خلافت

نهضت سندباد در برابر عباسیان

واژه‌ی «سندباد» که به گونه‌ی «سنباد» هم نوشته می‌شود. در زبان پهلوی به معنی نیروی اندیشه است. «سندباد» همچنین به معنی بادی است که از سوی رود سند بوزد. واژه‌ی مجوس از سوی تازیان به افرادی گفته می‌شود که پیروی دین‌های ایرانی پیش از اسلام بودند. گمان می‌رود «سندباد» از پیروان مزدک بوده است. «سندباد مجوس» پس از کشته شدن ابومسلم خراسانی در نیشابور و ری به خونخواهی ابومسلم در برابر خلیفه عباسی منصور به پا خواست.

پس از سرگونی دستگاه خلافت اموی به دست ابومسلم و برقراری خلافت عباسیان در بغداد نفوذ و قدرت ابومسلم در خراسان، هراس دومین خلیفه عباسی یعنی منصور را در پی داشت و به دستور خلیفه، او را در بغداد کشتند. سپس شورش‌هایی در خراسان رخ داد که نخستین آنها، به پا خواستن سندباد در سال ۱۳۸ هجری م‌ه‌ی (۷۵۵ میلادی) بود.

...

جنبش او به تشکیل یک سازمان دینی مخفی بر ضد فرمانروایی عباسیان به نام «مسلمیه» شد که سال‌ها به پرورش احساسات ضدعباسیان می‌پرداخت. «سندباد» با حرکت از نیشابور، شهرهای قومس، ری و قم را گرفت و گروهی از مزدکیان و زرتشتیان طبرستان گرد او آمدند.

سندباد در شهر ری موفق به اعدام فرمانروای آنجا شد. او با پادشاه طبرستان به نام «اسپهبد خورشید» رابطه‌ی دوستانه‌ای برقرار کرد و از این‌رو از نیشابور تا طبرستان را در برابر فرمانروایی عباسیان شوراند. با پیوستن گروهی از ملی‌گرایان ایرانی به او شمار پیروانش به ۱۰۰ هزار نفر رسید. نهضت او ۷۰ روز به‌درازا کشید و در این مدت او و سپاهیان‌ش پیشروی بسیاری کردند. سرانجام یکی از سرداران منصور به نام «جوهر بن مراد» او را در نزدیکی همدان شکست داد و نزدیک به ۶۰ هزار نفر از پیروان او کشته شدند. سپس سندباد از «اسپهبد خورشید» پناه خواست و به طبرستان رفت.

«طوس» پسرعموی «اسپهبد خورشید» که از سوی او با اسب و پیشکش‌های گوناگون به پیشواز او رفته بود، بعدها به‌دلیل بی‌احترامی‌هایی که در رفتار سندباد احساس می‌کرد، او را کشت. به این گونه نهضت «سندباد» شکست خورد.

سرچشمه‌ها:

۱- نراقی، حسن. چکیده تاریخ ایران از کوچ آریایی‌ها تا پایان سلسله پهلوی

۲- تارنمای ویکی پدیا

برگرفته شده از یاتا اهو

ارجاع به این مقاله

شمشاد امیری خراسانی، «نهضت ایرانی سندباد در برابر عباسیان»، پارسیان دژ، ۱۳۹۲.

خواندن مقاله و پیوست‌های آن در وب‌سایت پارسیان دژ

نشانی ثابت این نسخه:

<https://www.parsiandej.ir/articles/1269/pdf/نهضت-سندباد-در-برابر-عباسیان.pdf>

آخرین ویرایش مقاله: ۱۵ آبان ۱۳۹۹